

Handläggare
Isabella Sauma
Telefon: 08-50819427

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2025-02-06

Motion om att staden behöver ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor

Svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på en motion från Andréa Hedin, Moderaterna, om att staden behöver en handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor.

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin (M) att staden behöver en ny handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor. Stockholms stad bör enligt motionären inspireras av Västerås stads systematiska arbetssätt med journaler och checklistor för att snabbare kunna särskilja barn som saknas i skolan med barn som har problematisk frånvaro. Motionären föreslår att åtgärder vidtas, bland annat att ge utbildningsnämnden och berörda nämnder i uppdrag att ta fram en informationskampanj som belyser vikten av att agera och orosanmäla när barn riskerar att föras utomlands och fara illa

Förvaltningen ställer sig positiv till att stärka arbetet med att upptäcka barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare redogör förvaltningen att socialtjänstens medarbetare tar del av Origos årliga informationskampanj om ämnet och arbetar aktivt med *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021–2025*, där målgruppen innefattas. Förvaltningen lyfter även att information om socialtjänstens stöd och insatser sprids löpande till invånare, civilsamhälle, kommunala skolor, friskolor, polis, Region och andra viktiga aktörer.

Bakgrund

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin, Moderaterna, att staden behöver en handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 11 mars.

Remissen i sammanfattning

I Stockholms stad arbetar man i skolor med handlingsplanen *Våga fråga, lyssna och agera!* gällande barn som riskerar att bland annat tvingas in i äktenskap eller skickas på så kallade uppfostringsresor. Handlingsplanen sträcker sig till år 2025 och det finns idag juridiska möjligheter som skyddar barn som riskerar att fara illa genom bland annat utreseförbud inom ramen för lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Enligt motionären behövs det mer arbete inom dessa frågor och hänvisar till Västerås stads utvecklade och strukturerade arbetssätt gällande ”saknade elever” som inte kommer till skolan. Detta görs genom en särskild rutin och systematisk dokumentation i ett journalsystem som hjälper till att särskilja elever med problematisk frånvaro från elever som är helt saknade.

Vidare menar motionären att Stockholms stad bör inspireras av detta systematiska arbetssätt för att säkerställa att elever som eventuellt har förts utomlands mot sin vilja snabbt kan identifieras och vidta åtgärder. Man bör även ha en särskild rutin och checklista i Stockholm för saknade elever där det finns misstanke om hedersrelaterat våld och tvång. Checklistan bör även inkludera uppföljning av syskon, hembesök från kommunen och kontakt med andra relevanta myndigheter som kan underlätta arbetet med att identifiera om ett barn försvunnit. Motionären betonar att detta systematiska arbetssätt även bör inkludera fristående aktörer.

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- ge utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en ny handlingsplan om hedersrelaterat våld och förtryck, som även omfattar de nya lagförslagen om utvidgat utreseförbud
- ge utbildningsnämnden i uppdrag att utveckla metoder för systematisk uppföljning av barn som inte återvänt efter lov
- ge utbildningsnämnden och berörda nämnder i uppdrag att ta fram en informationskampanj som belyser vikten av att agera och orosanmäla när barn riskerar att föras utomlands och fara illa

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Barns bästa och rättigheter är viktiga frågor som socialtjänsten arbetar för och förvaltningen ställer sig positiv till att stärka arbetet med att upptäcka barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen arbetar aktivt med *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021–2025*, där målgruppen innefattas. I detta arbete ingår även samarbete med Origo¹ och Barnahus² samt andra relevanta aktörer.

Varje år tar förvaltningen del av Origos årliga informationskampanj som berör ämnet. Denna information skickas ut innan varje sommarlov till chefer och medarbetare inom socialtjänsten. Förvaltningen arbetar utöver detta aktivt under året på olika sätt med att sprida information till invånare, civilsamhälle, kommunala skolor, friskolor, polis, Region och andra viktiga aktörer, om det stöd och de insatser som socialtjänsten erbjuder.

Information och insatser erbjuds till alla barn och unga utifrån behov och är oberoende av kön, därför finns det inga relevanta jämställdhetsaspekter. Arbetet innebär inga miljö- eller klimatkonsekvenser för förvaltningen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Fredrik Karlsson
Tillförordnad stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Therese Grahn
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion från Andréa Hedin (M) om att staden behöver en handlingsplan mot heders- och uppfostringsresor.

¹ Ett myndighetsgemensamt resurscentrum för barn och unga som lever i en heterskontext. Origo är ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polisregion Stockholm och Region Stockholm.

² Vid misstanke om att barn utsatts för brott, som misshandel, sexuella övergrepp eller barnfridsbrott kan de komma till Barnahus. Där samarbetar polis, socialtjänst, åklagare, barnläkare och barn- och ungdomspsykologer.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Karlsson, Tillförordnad stadsdelsdirektör	2025-01-13
Therese Grahn, Avdelningschef	2025-01-13